

Hrvatski general oslobođen u žalbenom postupku

Author: [Rachel Irwin](#)

Žalbene sudije tvrde da je u prvostepenoj presudi pogrešno zaključeno kako su artiljerijski napadi, koji su izvedeni 1995. godine, bili nezakoniti.

Piše: Rachel Irwin iz Haga (TU br. 765, 16. novembar 2012.)

Žalbene sudije Haškog tribunala odbacile su u potpunosti prošlogodišnju osuđujuću presudu izrečenu hrvatskom generalu Anti Gotovini, te naložile da on odmah bude oslobođen.

Gotovina je u aprilu 2011. bio proglašen krivim zbog toga što je 1995. naredio nezakonite i neselektivne napade na srpske civile tokom ofanzive zvane Operacija Oluja, te osuđen na 24 godine zatvora.

Proglašen je odgovornim i za deportaciju najmanje 20,000 srpskih civila iz hrvatske regije Krajine, kao i za ubijanje, progon i okrutno postupanje prema njima. Osim toga, osuđen je i po tačkama koje se odnose na pljačku i bezobzirno razaranje.

Žalbene sudije u Hagu su 16. novembra odbacile sve te navode.

Jednog od Gotovinih saoptuženika, bivšeg komandanta specijalne policije Mladena Markača, žalbene su sudije ove sedmice takođe u potpunosti oslobodile i odmah pustile iz pritvora. On je prvostepenom presudom bio proglašen krivim po osam od devet tačaka iz zajedničke optužnice, te osuđen na 18 godina zatvora, računajući i vreme koje je do tada proveo u pritvoru.

Treći optuženik, bivši komandant kninskog garnizona Ivan Čermak, oslobođen je svih optužbi već u aprilu 2011. – tako da nije ni sudelovao u žalbenom postupku.

Nakon što je predsedavajući sudija Teodor Meron (Theodor Meron) saopštio da su sve osude Gotovine i Markača odbačene, sa prepune galerije za publiku začuli su se povici odobravanja i aplauz. Neki među prisutnim pristalicama brisali su suze.

Po okončanju zasedanja, moglo se videti kako se Gotovina grli i rukuje sa svojim advokatima.

Čitajući presudu, sudija Meron je primetio da je prvostepeno sudsko veće zaključilo da su i Gotovina i Markač – kao i još neki pojedinci iz hrvatskog političkog i vojnog rukovodstva – sudelovali u zajedničkom zločinačkom poduhvatu (ZZP). Cilj tog ZZP-a bilo je „trajno raseljavanje srpskog civilnog stanovništva iz Krajine – silom ili putem pretnje silom“.

Oba optuženika su bila osuđena kao učesnici ZZP-a, i nisu proglašeni odgovornima ni za šta drugo.

Branioци su u svojoj žalbi naveli da artiljerijski napadi na gradove Knin, Benkovac, Obrovac i Gračac nisu bili nezakoniti, te da je, ukoliko se ne tvrdi da jesu, „zaključak o postojanju ZZP-a neodrživ“.

Sudija Meron je u žalbenoj presudi konstatovao da je prvostepeno sudsko veće kao „temeljni i organizacioni princip“ za utvrđivanje da li su granate bile usmerene ka zakonitim vojnim ciljevima usvojilo rastojanje između mesta udara i najbliže identifikovane artiljerijske mete.

On je rekao da je sudsko veće pogrešilo kada je zaključilo da svi udari koji su locirani na preko 200 metara udaljenosti od zakonitih ciljeva „predstavljaju dokaz nezakonitog artiljerijskog napada“.

Žalbene su sudije zaključile kako prvostepena presuda „ne sadrži indicije“ da bilo koji dokaz „sugeriše granicu pogreške od 200 metara“. Oni kažu da je presuda bila „lišena bilo kakvog konkretnog objašnjenja na osnovu čega je sudsko veće odredilo tu granicu greške“.

U skladu s time, analiza granatnih udara koju je izvršilo sudsko veće je „neodrživa“.

„Žalbeno veće . . . smatra kako se nikakvim razumnim suđenjem ne može van svake sumnje utvrditi da su četiri grada bila izložena nezakonitim artiljerijskim napadima“, kazao je sudija Meron.

Žalbeno je veće ocenilo kako zaključak sudskog veća o postojanju ZZP-a „počiva prevashodno na postojanju nezakonitih artiljerijskih napada na civile i civilne objekte u četiri grada“.

„Osim toga, sudsko veće nije zaključilo da je bilo koji od žalitelja bio direktno umešan u proces usvajanja diskriminatornih politika u Hrvatskoj“, rekao je sudija Meron.

Žalbeno je veće stoga procenilo kako nijedno „razumno sudsko veće“ ne može zaključiti kako se „jedino

razumno tumačenje posrednih dokaza . . . svodi na postojanje ZZZP-a sa zajedničkim ciljem trajnog raseljavanja srpskog civilnog stanovništva iz Krajine – silom ili putem pretnje silom“.

Nakon što je utvrdilo da nije postojao ZZZP, žalbeno je veće – po rečima sudije Merona – razmotrilo da li su osude moguće na temelju nekih drugih vidova odgovornosti, kao što su pomaganje i podsticanje, ili komandna odgovornost.

Sudija Meron je primetio da je prvostepeno sudsko veće zaključilo da je Gotovina bio upoznat sa navodno počinjenim zločinima, ali da ih nije istražio, niti upozorio na njih.

„Sudsko veće je zaključilo da gospodin Gotovina nije učinio ozbiljan napor da istraži zločine i spreči da se oni dogode u budućnosti“, kazao je sudija. „Međutim, žalbeno veće . . . smatra da je opis dodatnih mera koje je gospodin Gotovina trebalo da preduzme bio kratak i nejasan, te da u njemu nije konkretno predočeno kako bi se te mere odrazile na navodne propuste gospodina Gotovine u utvrđivanju zločina.“

Stoga je žalbeno veće zaključilo kako „evidentirani dokazi ne potvrđuju van svake sumnje da je bilo kakvo nečinjenje gospodina Gotovine imalo tolike razmere da pruža osnov za krivično gonjenje zbog pomaganja i podsticanja, ili komandne odgovornosti“.

Odluka o odbacivanju osuda nije bila jednoglasna, jer su žalbenoj presudi napisanoj na 50 stranica dvojica od petorice sudija pridodala opširna izdvojena mišljenja.

Sudija Karmel Agijus (Carmel Agius) tvrdi da je „većina izgleda previdela osnovno pitanje ovog žalbenog postupka – a to je da li je sudsko veće, s obzirom na sve raspoložive dokaze, razumno zaključilo da su napadi na četiri grada bili nezakoniti.

„Umesto da vodi računa o svim dokazima i zaključcima, većina je u svakoj prilici zauzela isuviše parcijalan i ograničen stav.“

Sudija Agijus je istakao i da bi dokazi potkrepili osudu Gotovine i Markača na temelju komandne odgovornosti.

U drugom izdvojenom mišljenju, sudija Fausto Pokar (Fausto Pocar) govori o „ogromnoj količini grešaka i pogrešnih tumačenja sadržanih u rasuđivanju većine“, te o „činjenici da žalbeno veće pogrešno prikazuje analizu sudskog veća“.

On tvrdi da se većina oslonila na pogrešne pravne standarde prilikom izjašnjavanja o problemu udaljenosti od 200 metara, te da „oskudnost te pravne analize . . . više pokreće pitanja, nego što nudi odgovore“.

Sudija Pokar zatim kaže da se odluka većine o negiranju postojanja ZZZP-a „temelji na pogrešnom čitanju prvostepene presude“, jer postojanje ZZZP-a nije „zasnovano jedino na nezakonitosti napada“ na četiri grada.

„Izražavam suštinsko neslaganje sa čitavom žalbenom presudom, koja protivreči svakom osećaju za pravdu“, zaključio je sudija Pokar.

Rachel Irwin izveštava za IWPR iz Haga.

Location: Croatia

Topic: Medunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/hrvatski-general-oslobo%C4%91en-u-%C5%BEalbenom-postupku>